

ПЕРЕХІД СКИДАННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В УКРАЇНІ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ

Уberman В. І.¹, Васьковець Л. А.²

¹ НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»,

² Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

У роботі виконується порівняння та досліджуються законодавчі, нормативно-технічні і нормативно-методичні вимоги до системи регулювання скидання забруднюючих речовин (РСЗР) з точкових джерел у поверхневій воді в Європейському Союзі (ЄС) і в Україні. В європейському законодавстві *еколого-правовий інститут якості води та її регулювання* (ЕПЛЯВР) утворюється, головним чином, вимогами трьох директив: Директиви 2000/60/ЄС, відомої як Водна рамкова директива (ВРД); Директиви 2008/105/ЄС, яка стосується екологічних стандартів якості вод (ДЕСЯ); Директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди (ДПВ). За ВРД *підінститут регулювання скидання забруднюючих речовин* (РСЗР) із зворотною водою базується на комбінованому підході, який передбачає управління емісіями ЗР на базі найкращих доступних методів (НДМ) або за встановленими граничними значеннями емісій. Реалізація останнього механізму здійснюється шляхом визначення зон змішування (ЗЗ). У свою чергу, визначення та встановлення ЗЗ ґрунтується на дотриманні екологічних стандартів якості води. Але до цього часу українська інженерно-екологічна діяльність відбувається без врахування НДМ, щодо використання яких відсутній законодавчий примус. Крім того, імплементація в Україні вимог екологічного законодавства ЄС здійснюється за державними планами, до яких наразі входить лише ВРД та ДПВ. Відсутність у таких планах ДЕСЯ стримує повноцінну апроксимацію українського РСЗВ до його європейського аналогу. Це означає, що в українському водному законодавстві поки що не може бути сформовано ЕПЛЯВР, подібний європейському.

У роботі визначено, що основні елементи і механізми української системи РСЗР, не відповідають не тільки вимогам ЄС, а й сучасному водному законодавству України: відсутня база цільових нормативів, існують багато протиріч між законодавчими і підзаконними актами та ін. Пропонуються принципи переходу українського РСЗР до вимог європейського ЕПКВР, зокрема, до використання ЗЗ як інструменту нормативного регулювання та визначення граничних значень емісій надходження ЗР у водні об'єкти внаслідок водокористування, тобто із зворотною водою, замість існуючих нормативів ГДС. Досліджується структура та зміст системи еколого-правових вимог для імплементації ЗЗ у водне законодавство України. Пропонуються відповідні поетапні зміни у законодавчі та підзаконні акти, а також до існуючих інструктивно-методичних документів щодо визначення ГДС. Такі зміни мають доповнювати здійснювані наразі заходи з переходу українського водного законодавства до інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом передбаченого ВРД.